
Status	Finished
Started	Tuesday, 29 April 2025, 2:32 PM
Completed	Tuesday, 29 April 2025, 6:32 PM
Duration	4 hours
Grade	15.00 out of 30.00 (50%)

Feedback Perhe- ja jäämistöoikeus 29.4.2025, mallivastauksia**Tehtävä 1**

a) Omaisuuserälle osituksessa annettava arvo määräytyy osituksen toimittamishetken mukaisesti. Näin A:n saatava G Oy:ltä katsotaan osituslaskelmassa nollan arvoiseksi. Koska lainan antaminen on johtanut A:n avio-oikeudenalaisen omaisuuden vähentymiseen, joudutaan pohtimaan vastikkeen antamista B:lle AL 94 §:n nojalla, niin sanottuna hukkaamisvastikkeena. Tähän on edellytykset, mikäli A:n katsotaan lainaa antaessaan menettelleen hyvin huolimattomasti. Tuottamusarvointiin vaikuttaa esimerkiksi osakeyhtiön varallisuustila lainanantohetkellä. Mikäli yhtiön taloudellinen asema oli jo tällöin epävarma, A:n menettely voisi ylittää vastikekynnyksen. Vastikkeen antaminen tarkoittaisi osituslaskelman korjaamista niin, että menettelystä seuraava B:n avio-osan pieneminen saataisiin estetyksi. – Näistä kysymyksistä ks. lähemmin *Kangas*, Perhe- ja jäämistöoikeuden perusteet 2023 s. 469–475.

b) Jos puoliso antaa ositusperusteen syntyhetken ja osituksen välisenä aikana tavanomaista suuremman lahjan, oikeustoimen vaikutukset puolisoiden avio-osiin eliminoidaan oikeutemme mukaan ns. restitutioperiaatetta soveltamalla. Lahjaomaisuuden arvo palautetaan tällöin osituslaskelmaan ikään omaisuus olisi edelleen puolisollla. Ottaen huomioon taulun arvon (40 000 euroa), on ilmeistä, että tapauksessa tulee tehdä tällainen korjaus B:n hyväksi. – Näistä kysymyksistä ks. *Kangas* s. 429–430.

Moni opiskelija sovelsi kohtaan AL 40a §:ää. Lainkohta ei kuitenkaan sääntele lainkaan osituslaskelman tekemistä vaan ainoastaan lahjansaajan mahdollista palautusvastuuta tilanteessa, jossa lahjasta johtuvaa vastikeseurausta ei pystytä toteuttamaan puolisoiden omaisuuden vähäisyyden vuoksi. Lainkohtaa ei toisaalta sovelleta lainkaan sellaisiin lahjoituksiin, jotka on tehty vasta ositusperusteen syntyhetken jälkeen. Näin lainkohta ei tullut tapauksessa lainkaan sovellettavaksi.

c) A:n tehtyä kesämökkiinsä peruskorjauksen ositusperusteen syntyhetken jälkeen joudutaan päättämään, arvostetaanko kiinteistö osituksessa korjauksen myötä parantuneeseen (140 000 euroa) vai alkuperäiseen (120 000 euroa) arvoonsa. Tämä puolestaan riippuu siitä, millaista omaisuutta A on käyttänyt korjauksen rahoittamiseen. AO-varoin peruskorjattu kiinteistö arvostettaisiin parannettuun arvoon (140 000). Jos taas parannustyöt olisi rahoitettu VO-omaisuudella (tai velkaa ottamalla), arvonnousu jätetään huomioon ottamatta ja kesämökki arvostetaan osituksessa alkuperäiseen 120 000 euroon. Kumpaan ratkaisuun sitten päädytäänkin, ei vastikesäännösten soveltamiselle ole tilanteessa lainkaan perusteita. – Näistä kysymyksistä ks. *Kangas* s. 431–433.

d) A on ottanut velkaa 20 000 euroa terveydenhoitoaan (silmäleikkausta) varten, siis puolisoiden elatukseen liittyvään tarkoitukseen. Koska kysymys on kuitenkin rahalainasta, ei AL 52 §:n sääntöä puolisoiden yhteisvastuusta sovelleta, vaan velka huomioidaan osituslaskelmassa A:n yksin vastattavana velkana. Puolison velat otetaan osituslaskelmassa huomioon sen suuruusina kuin ne olivat ositusperusteen syntyhetkellä, eivätkä tämän jälkeisille velkasaldon muutoksille anneta merkitystä (AL 99.1 §). Kyseisen velan suuruudeksi katsotaan näin osituslaskelmassa alkuperäiset 20 000 euroa, jolloin tehtävänannossa mainittu 10 000 euron lyhennys jää merkitystä vaille. A on tehnyt sanotun lyhennysmaksun varoilla, jotka hän oli saanut palkintona vasta ositusperusteen syntyhetken jälkeen, siis VO-omaisuudellaan (AL 90.1 § 2 kohta). Näin myöskään tämä rahavarojen väheneminen ei aiheuta muutoksia osituslaskelmaan. – Näistä kysymyksistä ks. *Kangas* s. 435 sekä s. 463–464.

Tehtävä 2

P:ltä on jäänyt puoliso ja puolisoilla on avio-oikeus toistensa omaisuuteen, joten ensiksi täytyy toimittaa ositus P:n perillisten ja L:n kesken. Osituksessa puolisoiden varojen arvot lasketaan yhteen ja summa jaetaan kahdella. P:n tekemiin lahjoituksiin ei tarvitse nyt kiinnittää huomiota, koska ne on annettu VO-omaisuudesta (AL 94 tai 94a §:n mukainen vastiketunnusmerkistö ei voisi tällöin mitenkään täytyä). P:n perillisten ja lesken avio-osat ovat (140 000 + 60 000): 2 = 100 000 euroa. P:n varoista täytyy siten antaa L:lle tasinkoa 40 000 euroa – loput 100 000 euroa jäävät perillisten ja testamentinsaajan jaettaviksi. Tämä tasinkosumma kuuluu leskelle P:n testamentin estämättä, sillä testamentilla ei voida koskaan pienentää puolisonsa avio-osaa.

P on testamentannut kaiken omaisuutensa Taidesäätiölle. A:lla ja B:llä on P:n rintaperillisinä kuitenkin oikeus lakiosaan (PK 7:1), joten testamenttia ei voida toteuttaa siltä osin kuin se loukkaisi A:n ja B:n mainittua oikeutta (PK 7:5.1).

Lakiosan suuruutta määrittäessä P:n jäämistöön on A:n ja B:n vaatimuksesta lisättävä kaikki sellaiset P:n antamat lahjat, jotka täyttävät PK 7:3.3:ssa osoitetun tunnusmerkistön. A:lle annettua 30 000 euron lahjaa voidaan PK 6:1.1:ssä säädetty huomioon ottaen pitää ennakkoperintönä. Saajana on ollut rintaperillinen, eikä mikään viittaa siihen, että P olisi määrännyt tai tarkoittanut, ettei lahjaa otettaisi huomioon hänen jäämistöään jaettaessa. Tiedesäätiön saamaa lahjaa (70 000 euroa) voidaan puolestaan pitää tarkoitukseltaan testamenttiin rinnastuvana lahjana (PK 7:3.3), sillä P on antanut sen viimeisenä elinvuotenaan jo lähestyvistä kuolemastaan tietoisena. Kun rintaperillisen suhteellisen lakiosan suuruus on puolet hänen lakimääräisestä perintöosastaan, sekä A:n että B:n lakiosaksi tulee (100 000 + 30 000 + 70 000) x ¼, siis 50 000 euroa.

Pistehyvityksen saaminen lahjojen ennakkoperinnöksi ja testamenttiin rinnastuvaksi lahjaksi toteamisesta edellytti tapauksen tosiseikastoon kytkettyjä perusteluja lahjojen tällaisesta luonteesta. Ennakkoperinnön osalta täytyi tuoda esille P:n ”muuta” tarkoitusta koskevan määräyksen puuttuminen. Pelkkä toteamus, että lahja oli annettu rintaperilliselle ja että se oli suuruudeltaan merkittävä, ei tuonut pistehyvitystä.

B voikin vaatia lakiosanaan mainitut 50 000 euroa. A:n osalta täytyy sen sijaan tehdä PK 7:7:n nojalla vähennys hänen jo saamansa ennakkoperinnön johdosta. A voi näin vaatia lakiosanaan 20 000 euroa (50 000–30 000 euroa). Taidesäätiölle jää täten 30 000 euroa. Taidesäätiö voi kuitenkin saada kaikenkin P:n kuolinpesään osituksen jälkeen jääneen omaisuuden, jos se maksaa A:lle ja B:lle heidän lakiosansa rahana (PK 7:5.2).

Saadakseen lakiosansa täytyy A:n ja B:n tehdä Taidesäätiölle PK 7:5.3:ssa tarkoitettu lakiosailmoitus kuuden kuukauden määräajassa. Perillisten tulee siis ilmoittaa ”lakiosaa koskeva vaatimuksensa säätiölle haastemiehen välityksellä tai muutoin todistettavasti kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun testamentti on annettu 14:4.1:ssä säädetyllä tavalla tiedoksi perilliselle”. Perinnönjaossa A:n ja B:n täytyy lisäksi vedota edellä mainittuihin lahjoituksiin, jotta ne huomioitaisiin lakiosaa laskettaessa. L:n on puolestaan tasinkonsa saadakseen vaadittava osituksen toimittamista, ellei ositus ole tullut vireille jo A:n ja B:n vaatimuksesta. Osituksen käynnistäminen tapahtuu viime kädessä tuomioistuimelta haettavan pesänjakajamääräyksen avulla. Mitään PK 7:5.3:n kaltaista ilmoitusta testamentinsaajalle ei L:n sen sijaan tarvitse tehdä.

Tehtävässä esille tulevista kysymyksistä ks. lähemmin *Kangas* s. 654–660.

Tehtävä 3

Lapsen henkilökohtaisista asioista (a) päättävät hänen huoltajansa (L lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta, HTL 4.1, 5 §). Synnyttävästä Teasta tulee vauvan äiti (vanhemmuusL, VanhL 2 §) ja huoltaja (HTL 6.1 §). Patrik ei alaikäisenä voi solmia avioliittoa (AL 4 §) eikä tulla ns. isyysolettaman (VanhL 3.1 §) piiriin. Helpoin ja nopein väylä päästä Tean ja Patrikin yksimielisesti toivomaan yhteishuoltoon on, että Patrik tunnustaa isyytensä neuvolassa ennen vauvan syntymää (VanhL 19 §). Kun Digi- ja väestötietovirasto vauvan synnyttyä vahvistaa isyyden tunnustamisen perusteella (VanhL 29 §), myös Patrikista tulee huoltaja (HTL 6a.1 §). (Pidempi menettely olisi tunnustaa isyys vauvan synnyttyä (VanhL 21 §), jolloin yhteishuoltoon voitaisiin päästä joko hyvinvointialueen vahvistamin sopimuksin (HTL 7 §) tai jos Patrik ja Tea avioituisivat (HTL 6.2 §) Patrikin tultua täysi-ikäiseksi.) Alaikäisen Patrikin tunnustaessa isyyttään hänen huoltajalleen Ingalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi (VanhL 23 §).

Alaikäisen henkilön taloudellisia asioita (b) hoitavat hänen edunvalvojansa (L holhousoimesta, HolhTL 3.1 §), joina toimivat pääsääntöisesti lapsen huoltajat (HolhTL 4.1 §). Vaikka Patrik olisi vauvan huoltaja, hän ei kuitenkaan voi alle 18-vuotiaana toimia tämän edunvalvojana, vaan vasta tultuaan täysi-ikäiseksi v. 2026 (HolhTL 6 §).

Lapsen elatuksesta (c) vastaavat kykynsä mukaan lapsen vanhemmat (ElatusL 2.1 §) eli synnyttävä äiti Tea ja – isyyden tultua vahvistetuksi – Patrik.

Huoltajat, jotka päättävät lapsen hoidosta ja kasvatuksesta lapsen kehityksen ja hyvinvoinnin turvaamiseksi (HTL 4.1 §, ks. myös 1.1 §), voivat pitkälti määrätä myös tapaamisista ja yhteydenpidosta isovanhempaan (d). Tuomioistuin voi kuitenkin lapsen edun tätä edellyttäessä vahvistaa lapselle oikeuden tavata hänelle erityisen läheistä henkilöä, johon lapsella on vanhemmuuteen verrattava vakiintunut suhde (HTL 9 c §). Ellei lapsen kanssa yhdessä asunut ja häntä hoitanut Inga enää saisi tavata lasta, Inga voisi tehdä tästä hakemuksen tuomioistuimelle (HTL 14.3 §).

Mikäli Inga, Tea ja Patrik haluaisivat etukäteen vahvistaa Ingan asemaa em. erimielisyyksien varalta(e), he voisivat pyrkiä tekemään hyvinvointialueen vahvistaman sopimuksen, jolla Ingasta tulisi vauvan oheishuoltaja (HTL 7.2 §). Oheishuoltajuus vahvistaisi Ingan asemaa mm. lapsen huoltoa koskevissa tuomioistuinasioissa (HTL 14.1, 15.1 §) ja sopimuksia vahvistettaessa (HTL 8.3 §:n 1 kohta). Oheishuoltajan luokse voitaisiin myös sopia tai määrätä lapsen vuoroasuminen (tai asuminen) (HTL 7.3, 9.2 §), jos tämä on lapsen edun mukaista.

Oheishuoltajuudesta sopiminen kuitenkin edellyttää yksimielisyyttä, minkä esteeksi voi tulla Tean ja Patrikin toive päättää vauvansa asioista (vaikka tiettyä liikkumavaraa antaakin mahdollisuus jakaa tehtäviä huoltajien kesken, ks. HTL 7.5 §). Oheishuoltajuudesta voi määrätä myös tuomioistuin (HTL 9 §), mutta Inga ei tällaista asiaa voi saada vireille (ks. HTL 14.1 §).

Arvioinnissa edellytettiin osapuolten oikeudellisen aseman tarkastelua soveltaen lapsenhuoltolain, holhousoimilain, elatuslain ja vanhemmuuslain säännöksiä tapauksen tosiseikastoon. Korkeimpiin pisteisiin yltääkseen tuli ensinnäkin selkein tavoin eritellä lapsen huoltajuuteen (a), edunvalvontaan (b) ja elatukseen (c) vaikuttavia seikkoja. Vastauksesta oli riittävin tavoin ilmeistä mm. vanhemmuuden, huoltajuuden ja Patrikin alaikäisyyden merkitys. Lisäksi Ingalle oli neuvottava, millaisia oikeuskeinoja on käytössä tapaamisten ja yhteydenpidon turvaamiseksi muuhun henkilöön kuin lapsen vanhempaan. Mahdollisen erimielisyyden varalta (d) oli olennaista havaita, että Inga saa oikeuden tapaamisoikeutta koskevan asian vireillepanoon tuomioistuimessa, kun hänelle tehtävänkuvauksen perusteella on muodostunut asema lapselle erityisen läheisenä henkilönä (HTL 9 c §). Täysiin pisteisiin edellytettiin ainakin jonkin esimerkin mainitsemista siitä, millä tavoin sopimus oheishuollosta (e) vahvistaisi Ingan asemaa.

Varsin moni menetti pisteitä, kun vastauksessa jäi käsittelemättä edunvalvonta. Aivan kaikki eivät huomanneet tarkastella elatusta. Pisteitä alensivat myös mm. virheelliset käsitykset osapuolten asemasta ja käsitteiden (esim. huolto, vanhemmuus, edunvalvonta) sekoittuminen toisiinsa. Asiassa ei ollut kysymys

lapsen tapaamisoikeudesta sopimisesta hyvinvointialueen vahvistaminen sopimuksin, mikä on mahdollista vanhempaan nähden (ks. HTL 7 a §).

Muutamat mainitsivat HTL 9 c §:ää käsitellessään myös 9 d §:n. Tämä säännös liittyy mahdollisuuteen määrätä uhkasakko jo ns. perusteprosessissa (sen sijaan että olisi edettävä tavalliseen tapaan erilliseen täytäntöönpanoasiaan). Lainkohtaan viittaamisesta ei jyvityksessä kertynyt pisteitä, mutta ei vähennettykään.

Arvioinnissa ei edellytetty, että olisi käsitelty Ingan mahdollisuuksia tulla määrättyksi lapsenlapsensa edunvalvojaksi tai saada lasta koskevia tietoja viranomaiselta. Ei myöskään tarvinnut tarkastella esim. lastensuojelua, kansalaisuutta, perintöoikeutta tai avopuolisoiden yhteistalouden purkamista. Tapauskuvaus ei antanut aihetta arvioida, että käsillä olisi erityisen painavia syitä määrätä huolto muulle henkilölle vanhempien sijaan tai perusteita adoptioon.

Information

Kuulustelun enimmäispisteet: 30 p.

Enimmäispisteet (tehtävä 1): 10 p.

Enimmäispisteet (tehtävä 2): 10 p.

Enimmäispisteet (tehtävä 3): 10 p.

Tentissä on sallittu EUR-lexin käyttö <https://eur-lex.europa.eu/> ja Finlexin "ajantaisainen lainsäädäntö"-osion käyttö: <https://www.edilex.fi/lainsaadanto/luettelo> ja <https://www.edilex.fi/lagstiftning/lista>.

Käytä tentissä Edilexin "ajantasainen lainsäädäntö" -osion hakutoimintoa (Säädökset-> Ajantasainen lainsäädäntö), älä valkoisen yläbannerin (oikea yläkulma) hakutoimintoa.

Edilex toimii eduroamissa ja HYTENTTI-varaverkossa, joten huolehdi, että koneesi on jommassakummassa näistä wifi-verkoista.

Et voi poistua SEB-selaimesta tentin aikana. Tenttiaikaa seurataan Moodlen kellosta.

Vastaa kaikkiin kysymyksiin.

Jos tentti on useampisivuinen, liiku tentissä painikkeilla "Seuraava sivu" / "Edellinen sivu". Painikkeet myös tallentavat vastauksesi. Keskeneräisen vastauksen voi tallentaa myös "Lopeta tentti" -painikkeella. Pääset yhä muokkaamaan vastaustasi klikkaamalla "Palaa suoritukseen", jos tenttiaikaa on vielä jäljellä.

Kun olet saanut tentin valmiiksi, näytät palautussivu tentinvalvojille. Palautussivu näkyy ruudullasi, kun olet painanut "Lopeta tentti" ja valinnut kahdesti "Palauta kaikki ja lopeta" -painikkeen.

Sulje Safe Exam Browser -selain vasta, kun olet näyttänyt palautussivun valvojille. Paina "Poistu Safe Exam Browserista" -painiketta tentinvalvojan nähden.

Maxpoäng i förhöret: 30 p.

Maxpoäng (uppgift 1): 10 p.

Maxpoäng (uppgift 2): 10 p.

Maxpoäng (uppgift 3): 10 p.

Det är tillåtet att använda EUR-lex <https://eur-lex.europa.eu/> och Edilex "uppdaterad lagstiftning"-sektion: <https://www.edilex.fi/lainsaadanto/luettelo> och <https://www.edilex.fi/lagstiftning/lista> i tentamen.

Använd sökfunktionen "uppdaterad lagstiftning" i Edilex i tentamen (Säädökset/ Författningar -> Ajantasainen lainsäädäntö/ Uppdaterad lagstiftning), använd inte sökfunktionen i den vita bannern uppe på sidan (övre högra hörnet).

Edilex fungerar med eduroam och HYTENTTI-reservnätet, så se till att din dator är ansluten till något av dessa wifi-nätverk.

Du kan inte stänga SEB-webbläsaren under tentamen. Tentamensstiden övervakas från Moodles klocka.

Besvara alla frågor.

Om tentamen har flera sidor kan du flytta dig mellan sidorna med knapparna "Nästa sida" / "Föregående sida". När du flyttar dig mellan sidorna sparas också dina svar. Ett halvfärdigt svar kan också sparas genom att du trycker på "Avsluta tentamen" / "Lopeta tentti". Du kan ännu redigera ditt svar genom att välja "Återvänd till utförandet" / "Palaa suoritukseen", om det kvarstår tentamensstid.

När du är klar med tentamen ska du visa inlämningssidan till tentamensövervakaren. Inlämningssidan visas på din skärm när du har tryckt på "Avsluta tentamen" / "Lopeta tentti" och två gånger tryckt på "Lämna in allt och avsluta" / "Palauta kaikki ja lopeta" -knappen.

Stäng först Safe Exam Browser -webbläsaren efter att du har visat inlämningssidan till tentamensövervakarna. Tryck på "Lämna Safe Exam Browser / Poistu Safe Exam Browserista" -knappen så att tentamensövervakaren ser det.

Question 1

Complete

Mark 4.00 out of 10.00

1. Puolisot A ja B jättivät 2.1.2024 avioerohakemuksen käräjäoikeudelle, ja käräjäoikeus tuomitsi heidät avioeroon 1.8.2024. Puolisoiden välistä ositusta toimittamaan on määrätty pesänjakaja. Selvitä, käsityksesi perustellen, mitä vaikutusta seuraavilla tapahtumilla on osituksen lopputuloksen kannalta, mikäli niihin vedotaan ositustoimituksessa. Täsmällisiä osituslaskelmia ei tarvitse tehdä. Anna jokaiseen kohtaan (a, b, c ja d) erillinen vastaus, äläkä ota siinä huomioon muissa kohdissa esille tulleita seikkoja. Voit lähteä siitä, että puolisoilla ei ole avioehto.

a) A antoi marraskuussa 2023 rahalainan (50 000 euroa) osakeyhtiölle G oy, jonka koko osakekannan omisti hänen kummilapsensa K. Velan eräpäiväksi sovittiin 1.12.2028. Loppuvuodesta 2024 yhtiö asetettiin konkurssiin, eikä siinä tullut A:lle lainkaan suoritusta. Tiedossa myös on, ettei K ole mainitusta rahalainasta henkilökohtaisessa vastuussa A:ta kohtaan.

b) A lahjoitti kesäkuussa 2024 omistamansa 40 000 euron arvoisen taulun ystävälleen X:lle.

c) A teetti syksyllä 2024 kesämökkikiinteistöllään 20 000 euroa maksaneen peruskorjauksen, joka nosti kiinteistön arvoa juuri korjauskulujen verran (120 000 eurosta 140 000 euroon).

d) A otti kesällä 2022 vaatavaa silmäleikkausta varten 20 000 euron korottoman velan. Hän suoritti tästä velasta 3.1.2025 10 000 euron lyhennysmaksun käyttäen maksuun joulukuussa 2024 eräästä taidekilpailusta saamansa palkkiosumman. Muita kyseisen velan lyhennyksiä hän ei ole tehnyt.

Huolehdi siitä, ettei vastaus ylitä yhteensä 400 sanaa.

Liiku tentissä painikkeilla "Seuraava sivu" / "Edellinen sivu". Painikkeet myös tallentavat vastauksesi. Keskenäisen vastauksen voi tallentaa myös "Lopeta tentti" -painikkeella. Pääset yhä muokkaamaan vastaustasi klikkaamalla "Pala suoritukseen", jos tenttiaikaa on vielä jäljellä.

1. Den 2 januari 2024 lämnade makarna A och B in en skilsmäsoansökan till tingsrätten vartefter tingsrätten dömde dem till äktenskapsskillnad den 1 augusti 2024. En skiftesman har förordnats att utföra avvittringen mellan makarna. Redogör utifrån din motiverade uppfattning för vilken påverkan följande händelser har på slutresultatet av avvittringen om dessa händelser åberopas vid avvittringsförrättningen. Noggranna avvittringskalkyler behöver ej utföras. Ge ett separat svar för varje punkt (a, b, c och d) och ta i de separata svaren inte hänsyn till omständigheter som tas upp i andra punkter. Du kan utgå från att makarna inte hade något äktenskapsförord.

a) I november 2023 gav A ett lån på 50 000 euro till aktiebolaget G Ab vars hela aktiestock ägdes av hans fadderbarn K. Förfallodagen för lånet fastställdes till 1 december 2028. I slutet av 2024 försattes bolaget i konkurs och i samband med det fick A heller ingen återbetalning. Det är också känt att K inte har ett personligt ansvar gentemot A för det nämnda penninglånet.

b) I juni 2024 gav A som gåva en tavla värd 40 000 euro, som han ägde, till sin vän X.

c) Under hösten 2024 lät A utföra en totalrenovering av sin sommarstugefastighet, vilket kostade 20 000 euro och ökade fastighetens värde i takt med renoveringskostnaderna (från 120 000 euro till 140 000 euro).

d) Sommaren 2022 tog A ett räntefritt lån på 20 000 euro för en komplicerad ögonoperation. Den 3 januari 2025 gjorde han en amortering på 10 000 euro på detta lån och för betalningen använde han en prissumma från en konståvling han fått i december 2024. Han har inte gjort några andra amorteringar på lånet i fråga.

Om du skriver svaret på svenska, behöver du inte ta hänsyn till varningarna från Moodles ordräknare. Se ändå till att ditt svar inte överskrider 520 ord.

Du kan flytta dig mellan sidorna med knapparna "Nästa sida" och "Föregående sida". När du flyttar dig mellan sidorna sparas också dina svar. Ett halvfärdigt svar kan också sparas genom att du trycker på Avsluta test. Du kan ännu redigera ditt svar genom att välja Återvänd till försöket.

a) Enligt huvudregeln räknas den egendom in som parterna haft vid grunden för avvittringen, alltså vid tidpunkten 1 januari 2024, då ansökan om upplösning av äktenskapet blivit anhängig vid domstol. Eftersom makarna inte har ett äktenskapsförord utgås all egendom vara giftorätt underställd egendom enligt äktenskapslagen (1929/234 - ÄL) 35.1 §. För giftorättsfri egendom gäller det som sägs i ÄL 35.2.

Vid beaktande av om huruvida A:s lån till aktiebolaget G Ab gör att ÄL 94 § är tillämplig i fallet måste storleken på lånet beaktas för att se hur stor del av A:s egendom utgör.

b) Enligt ÄL 40 a.1 § får inte A genom överlåtande av till andra maken giftorätt underställd egendom väsentligt minska sin egendom. Eftersom tavlan har ett betydande värde och kan minska den egendom som B har giftorätt i är A tvungen att betala vederlag för minskningen av egendomen. Om detta inte kan ske och såvida att mottagaren inte har godtrosskydd kan gåvan eller dess värde komma att återbäras så att

B:s rätt kan tillgodoses. Gåvan beaktas som ett kalkylmässigt tillägg att som tas i beaktande i avvittringskalkylen till B:s fördel. B ska väcka talan om återbäring inom ett år efter det att avvittringen ägde rum ifall vederlag inte kan tilläggas.

c) Eftersom att skillnaden mellan värdeminskningen av egendomen genom betalningen av renoveringskostnaden samt värdeökningen av den egendomen genom ökningen av fastighetens värde är noll euro och både penningssumman samt fastigheten är giftorätts underställd egendom inverkar de i första hand inte på B:s rätt. Vid avvittringen blir fastighetens värde aktuellt då den är värd en väsentlig summa och A kan ha svårt att betala utjämning enligt ÄL 103.1 §, vilket gör att fastigheten kan behöva realiserats ifall A är utjämningskyldig.

d) Eftersom att A använt sig av egendom för att minska på skulder som belastar den giftorätt underställda egendomen för att minska på skulder som belastar den giftorätt underställda egendomen, och B inte har giftorätt i egendomen då den förvärvats efter grunden för avvittringen, kan A kräva vederlag av B enligt ÄL 92 §. Om vederlag inte betalas beaktas den giftorättsfria egendomen vid avvittringskalkylen till B:s nackdel.

Word count: 350

Comment:

Question 2

Complete

Mark 3.00 out of 10.00

2. Pauli P kuoli syöpään 1.1.2025. Häneltä jäi oikeudenomistajina puoliso L, jonka kanssa hän oli ollut naimisissa 30 vuotta, ja kaksi täysi-ikäistä lasta, A ja B.

1.3.2025 pidetyssä perunkirjoituksessa todettiin, että P:ltä oli jäänyt omaisuutta velkojen vähentämisen jälkeen 140 000 euroa (rahaa, pörssi-osakkeita ja taide-esineitä). L:llä oli puolestaan omaisuutta (niin ikään velkojen vähentämisen jälkeen) 60 000 euroa. Kaikki puolisoitten omaisuus oli avio-oikeuden alaista. P oli tehnyt vuonna 2022 täysin oikeustoimikelpoisena muotomääräykset täyttävän testamentin, jonka mukaan hänen koko omaisuutensa oli menevä Taidesäätiö T:lle.

Perunkirjoituksessa kävi myös ilmi, että P oli vuonna 2020 lahjoittanut A:lle 30 000 euroa mainitsematta mitään lahjan huomioon ottamisesta hänen kuolemansa jälkeen toimitettavassa perinnönjaossa. P oli lisäksi lokakuussa 2024 lahjoittanut Tiedesäätiö S:lle 70 000 euroa. Lahjoitusajankohtana P oli jo tiennyt, ettei hänen syöpänsä pystyttäisi enää hoitamaan, mutta hän oli ollut vielä täysin oikeustoimikelpoinen. Nämä molemmat lahjoitukset oli tehty P:llä olleelta 100 000 euron suuruiselta sijoitustililtä, jonka P oli saanut tädiltään testamentilla sellaisiin määräyksiin, ettei P:n puolisoilla ollut tilivaroihin avio-oikeutta.

A, B ja L eivät aio suostua siihen, että kaikki P:n varat testamentissa todetun mukaisesti menisivät Taidesäätiö T:lle, vaan kukin heistä aikoo vaatia P:n omaisuudesta niin suurta määrää kuin mihin heillä on lain mukaan oikeus. Kerro A:lle, B:lle ja L:lle, kannanottosi perustellen, kuinka suuri tämä omaisuusmäärä kunkin osalta on, ja selvitä lisäksi, mitä heidän täytyy tehdä oikeutensa toteuttaakseen.

Huolehdi siitä, ettei vastaus ylitä yhteensä 400 sanaa.

Liiku tentissä painikkeilla "Seuraava sivu" / "Edellinen sivu". Painikkeet myös tallentavat vastauksesi. Keskenäisen vastauksen voi tallentaa myös "Lopeta tentti" -painikkeella. Pääset yhä muokkaamaan vastaustasi klikkaamalla "Pala suoritukseen", jos tenttiaikaa on vielä jäljellä.

2. Pauli P dog i cancer den 1 januari 2025. Han efterlämnade som rättsinnehavare makan L som han varit gift med i 30 år och två myndiga barn, A och B.

Vid bouppteckningen som hölls den 1 mars 2025 konstaterades att P hade lämnat efter sig en egendom (pengar, börsaktier och konstföremål) värd 140 000 euro, efter avdrag för eventuella skulder. L å sin sida hade en egendom värd 60 000 euro, också efter avdrag för eventuella skulder. All egendom som makarna ägde omfattades av giftorätten. År 2022 hade P med full rättshandlingsförmåga upprättat ett testamente som uppfyller formbestämmelserna. Enligt testamentet skulle hela hans egendom gå till Konsstiftelsen T.

Vid bouppteckningen framkom det också att P år 2020 gett som gåva 30 000 euro till A utan att nämna något om att gåvan skulle beaktas vid arvsfiktet efter hans död. Dessutom hade P i oktober 2024 donerat 70 000 euro till Vetenskapsstiftelsen S. Vid tidpunkten för gåvan visste P redan att hans cancer inte längre kunde behandlas, men han hade fortfarande full rättshandlingsförmåga. Dessa båda donationer gjordes från ett placeringskonto på 100 000 euro som P hade fått genom testamente från sin faster, med ett förordnande om att P:s maka inte hade giftorätt till kontomedlen.

A, B och L tänker inte gå med på att alla P:s medel enligt testamentet ska gå till Konsstiftelsen T, utan var och en av dem avser kräva den andel av P:s egendom som de har rätt till enligt lag. Redogör för A, B och L, utifrån ditt motiverade ställningstagande, om hur stora egendomsandelarna är för var och en av dem och förklara dessutom vad de måste göra för att förverkliga sin rätt.

Om du skriver svaret på svenska, behöver du inte ta hänsyn till varningarna från Moodles ordräknare. Se ändå till att ditt svar inte överskrider 520 ord.

Du kan flytta dig mellan sidorna med knapparna "Nästa sida" och "Föregående sida". När du flyttar dig mellan sidorna sparas också dina svar. Ett halvfärdigt svar kan också sparas genom att du trycker på Avsluta test. Du kan ännu redigera ditt svar genom att välja Återvänd till försöket.

Enligt ÄB 3:1a får efterlevande maken hålla den avlidne makens kvarlåtenskap såvida inte bröstarvingarna A och B kräver det eller att det stadgas om krav på skifte i P:s testamente. Om vi utgår från att testamentet kräver skifte av egendomen måste vi räkna ut storleken på L:s, A:s och B:s arvlott. Isåfall måste ett avvittringsförfarande enligt ärvdabalken (1965/40 - ÄB) 23:1.1. ske för att rätta ut den döda maken och efterlevande makens förmögenhetsförhållanden. Enligt 103 § är L inte skyldig att överlåta egendom till den först avlidna makens arvingar.

Som utgångspunkt kan testatorn inte åsidosätta L:s giftorätt medan L är vid liv, utan testamentet kan endast fullgöras till då L är vid liv endast till den del som inte begränsas av bröstarvingarnas laglott. Enligt ÄB 3:2.2 ska den testamenterade delen av kvarlåtenskapen dras av vid beräkandet av den P:s bröstarvingars arvlott. P:s kalkylmässiga kvarlåtenskap får genom att räkna ihop P:s reella kvarlåtenskap med kalkylmässiga tillägg. Kalkylmässiga tillägg i fallet blir gåvan till A som är ett förskott på arv då inte annat stadgats, samt gåvan till konsstiftelsen som är en gåva som kan jämföras med testamente. Arvlotten blir då 90 000 för A och 120 för B.

Word count: 197

Comment:

Question 3

Complete

Mark 8.00 out of 10.00

3. Olet oikeusavustaja, jonka puoleen kääntyy Inga. Inga on yksinhuoltajana kasvattanut poikansa Patrikin, joka täyttää tänään 17 vuotta. Kevätalvella 2025 kävi ilmi, että Patrikin 19-vuotias tyttöystävä Tea odottaa vauvaa, jonka on laskettu syntyvän syyskuussa 2025.

Nuoripari on ensihämmästyksestä selvittyään jatkanut odotusta onnellisesti. Viime kuukaudet he ovat asuneet Ingan tilavan omakotitalon yläkerrassa. Kaikkien mielestä järjestely on sujunut mainiosti, ja näin aiotaan jatkaa tulevaisuudessakin.

Mistä lähtökohdista määräytyy vastuu syntyvän vauvan henkilökohtaisten asioiden (a) ja taloudellisten asioiden (b) hoitamisesta sekä hänen elatuksestaan (c)? Patrik ja Tea haluaisivat molemmat yhdessä vastata näistä kaikista. Edellyttääkö tämä joitakin toimenpiteitä? Isyyttäen täysin varmana pitävä Patrik haluaisi "hoitaa kaikki paperiasiat kuntoon mahdollisimman helposti ja nopeasti". Tea on samaa mieltä.

Patrik on tulevana lukuvuonna abiturientti, ja Tea toivoo voivansa jo syksyllä jatkaa yliopisto-opintojaan. Alustavasti on suunniteltu, että Inga jää vauvan syntyessä runsaiden säästöjensä turvin töistään vapaalle ainakin pariaksi vuodeksi ja mahdollisesti pidempäänkin. Näin Inga voi aina tarvittaessa hoitaa lasta.

Inga toivoo voivansa pysyä lapselle turvallisena, läheisenä aikuisena kaikissa mahdollisissa tilanteissa. Hänellä ei ole tällä hetkellä mitään syytä epäillä, etteikö kaikki sujuisi hyvin. Varmuuden vuoksi Inga haluaa kuitenkin kysyä hiukan tarkemmin asemastaan.

Olisiko Ingalla oikeudellisia toimintamahdollisuuksia, jos vaikkapa kahden vuoden päästä tulisikin riitaa, eikä nuoripari enää haluaisi huolehtia lapsen yhteydenpidosta Ingaan? (d) Olisiko Ingan asemaa jotenkin mahdollista etukäteen oikeudellisin keinoin vahvistaa tällaisen tilanteen varalta? (e)

Anna kaikkiin kysymyksiin tiiviit, oikeudellisesti perustellut vastaukset. Ota huomioon osapuolten toivomukset. Voit olettaa, että synnytys ja vauva-aika sujuvat kaikkien osapuolten kannalta hyvin. Yhteiskunnalta mahdollisesti saatavaa taloudellista tukea ei tarvitse käsitellä vastauksessa.

Huolehdi siitä, ettei vastaus ylitä yhteensä 400 sanaa.

Liiku tentissä painikkeilla "Seuraava sivu" / "Edellinen sivu". Painikkeet myös tallentavat vastauksesi. Keskenäisen vastauksen voi tallentaa myös "Lopeta tentti" -painikkeella. Pääset yhä muokkaamaan vastaustasi klikkaamalla "Pala suoritukseen", jos tenttiaikaa on vielä jäljellä.

3. Du är verksam som rättsbiträde och Inga vänder sig till dig. Inga har i egenskap av ensam vårdnadshavare uppfostrat sin son Patrik som fyller 17 år i dag. På vårvintern 2025 uppdagades det att Patriks 19-åriga flickvän Tea väntar barn och födseln är beräknad till september 2025.

Efter att ha kommit över den första chocken har det unga paret fortsatt vänta i lyckans tecken. De senaste månaderna har de bott på övervåningen i Ingas rymliga egnahemshus. Alla upplever att arrangemanget har fungerat utmärkt och avsikten är att fortsätta leva på samma sätt också i framtiden.

Utifrån vilka utgångspunkter bestäms ansvaret för att sköta det kommande barnets personliga angelägenheter (a) ekonomiska angelägenheter (b) samt hens underhåll (c)? Patrik och Tea skulle båda vilja svara för alla dessa tillsammans. Förutsätter detta några åtgärder? Patrik som är säker på sitt faderskap skulle vilja "få alla pappersärenden i ordning så enkelt och fort som möjligt". Tea är av samma åsikt.

Patrik kommer att vara abiturient det kommande läsåret och Tea hoppas kunna fortsätta sina universitetsstudier redan på hösten. Den preliminära planen är att Inga, tack vare sina omfattande besparingar, ska ta ledigt från sitt arbete när barnet föds, åtminstone i ett par år och eventuellt längre. På så vis kan Inga vid behov ta hand om barnet.

Inga önskar att hon kan förbli en trygg och nära vuxen för barnet i alla möjliga situationer. I nuläget har hon ingen som helst anledning att tro att allt inte kommer att gå bra. För säkerhets skull vill Inga dock ställa några frågor om sin ställning.

Skulle Inga ha några rättsliga möjligheter att agera om det till exempel om två år skulle uppstå en konflikt och det unga paret inte längre vill upprätthålla kontakten mellan barnet och Inga? (d) Skulle det vara möjligt att på förhand stärka Ingas ställning genom juridiska medel om en sådan här situation skulle uppstå? (e)

Ge korta, juridiskt motiverade svar på alla frågor. Ta i beaktande parternas önskemål. Du kan anta att förlossningen och spädbarnstiden går bra för alla parter. Eventuellt ekonomiskt stöd från samhället behöver inte behandlas i svaret.

Om du skriver svaret på svenska, behöver du inte ta hänsyn till varningarna från Moodles ordräknare. Se ändå till att ditt svar inte överskrider 520 ord.

Du kan flytta dig mellan sidorna med knapparna "Nästa sida" och "Föregående sida". När du flyttar dig mellan sidorna sparas också dina svar. Ett halvfärdigt svar kan också sparas genom att du trycker på Avsluta test. Du kan ännu redigera ditt svar genom att välja Återvänd till försöket.

a.

Barnets personliga angelägenheter sköts enligt lag angående vårdnad om barn och umgängesrätt 4 § av barnets vårdnadshavare. Eftersom att föräldrarna inte var gifta när barnet föddes är det mamman som utgåendevis blir vårdnadshavare med mater-est principen som grund. För att barnets pappa ska bli vårdnadshavare vid barnets födsel ska han först erkännas som far enligt föräldraskapslagens (2022/775) 19 §,

vilket gör att han blir vårdnadshavare genast vid då föräldraskapet fastställts. Eftersom Tea konstaterats vara mamma vid barnets födsel kräver det att hon erkänner Patriks föräldraskap som sedan ännu måste fastställas av MDB eller genom domstolsbeslut.

b.

Enligt vårdnadslagens 4 § hör det till vårdnadshavarens uppgifter att företräda barnet i frågor som gäller övriga personliga angelägenheter. I första hand är det fråga om vårdnadshavare, men om vårdnadshavaren har begränsad rättshandlingsförmåga, vilket omyndiga Patrik har, kan även en intressebevakare tillsättas enligt vårdnadslagens 5 c §.

c.

Enligt lagen om underhåll för barn (1975/704) 2 § ska föräldrarna svara efter sin förmåga för barnets underhåll. Vid bedömning av Tea och Patriks underhållsförmåga spelar det in att de båda är unga, Patrik omyndig, har begränsad förmåga att arbeta och delta i förvärvsarbete som en följd av att bland annat Patrik ännu har läroplikt, samt att de inte har särskilt stora besparingar.

d.

Vid en sådan konflikt ska barnets bästa i störst utsträckning beaktas, och i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt 1.2 § stadgas det att också andra relationer som är viktiga för barnet ska vårdas. Enligt vårdnadslagens 9 c § kan barnets rätt att träffa en person som står barnet särskilt nära och med vilken barnet har etablerat ett förhållande som kan jämföras med förhållandet mellan ett barn och förälder, vilket blir tillämpligt på Inga eftersom hon tagit hand om barnet och det bott under samma tak. Inga måste isåfall få ett beslut om umgängesrätt fastställt av en domstol. Enligt vårdnadslagens 9 c § kan barnets rätt att träffa en person som står barnet särskilt nära och med vilken barnet har etablerat ett förhållande som kan jämföras med förhållandet mellan ett barn och förälder, vilket blir tillämpligt på Inga eftersom hon tagit hand om barnet och det bott under samma tak. Inga måste isåfall få ett beslut om umgängesrätt fastställt av en domstol.

e.

I det fall att Inga stadigvarande vårdar barnet kommer välfärdsområdet ta åtgärder för att vårdnaden om barnet ordnas genom ett avtal eller ett domstolsbeslut, om detta anses motiverat med tanke på barnets bästa. I det fall att Inga stadigvarande vårdar barnet kommer välfärdsområdet ta åtgärder för att vårdnaden om barnet ordnas genom ett avtal eller ett domstolsbeslut, om detta anses motiverat med tanke på barnets bästa. Inga kan försöka upprätta ett avtal om vårdnad om barn med föräldrarna till barnet så att vårdnaden av barnet anförtros henne vid sidan av föräldrarna, vilket sker enligt vårdnadslagens 7 § 2 mom. 1 punkt.

Word count: 474, more than the limit of 400 words.

Comment: